

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Organización Industrial Europea		Código	611G01033
Titulación	Grao en Economía			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Análise Económica e Administración de Empresas			
Coordinación	Faiña Medin, Jose Andres	Correo electrónico	jose.andres.faina.medin@udc.es	
Profesorado	Faiña Medin, Jose Andres	Correo electrónico	jose.andres.faina.medin@udc.es	
	Varela Candamio, Laura		laura.varela.candamio@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Bases teóricas para el estudio de las interacciones entre los agentes económicos en distintas situaciones de contratos, organizaciones y mercados mediante la microeconomía y la teoría de juegos a nivel intermedio. Se estudian esquemas compatibles de incentivos y modelos de información asimétrica.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descrición de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo o seu desempeño profesional.
A11	CE11-Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa entona de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía

B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico
B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
B10	
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
	A1		
	A2		
	A3		
	A4		
	A5		
	A6		
	A8		
	A9		
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		
	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C4
	A7	B5	C5
	A9	B6	C6
	A12	B7	C7
		B8	C8
		B9	
		B10	

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1: INTRODUCCION Á TEORIA DE XOGOS	Decisión óptima e elección racional: o modelo matemático da optimización condicionada A interdependencia entre os axentes decisores: xogos cooperativos e non cooperativos Xogos e conflito humán: xogos estrictamente competitivos e con ganancias mutuas.
TEMA 2: EQUILIBRIO DE NASH-COURNOT PARA XOGOS NON COOPERATIVOS	Correspondencias de mellor resposta: Exposición gráfica en xogos bipersonais con dúas estratexias. Discusión de exemplos significativos. Equilibrio de Nash en xogos finitos: Teorema de existencia de Nash Inducción retrospectiva e ameazas cribles. Refinamentos do equilibrio de Nash. Equilibrio perfecto en subxogos. Equilibrios en xogos con información incompleta. Equilibrios Bayesianos
TEMA 3: XOGOS REPETIDOS: TEOREMAS E PARADOXAS	Xogos repetidos: Conceptos básicos e exemplos. Paradoxas nos xogos de equilibrio único con horizonte finito e certo: Dilema dos Presos e Cadea de Almacéns. Xogos con horizonte infinito ou incerto: Estratexias de Gatillo e de Represalia. Múltiples equilibrios e Teorema Folk.
TEMA 4: INCENTIVOS, SISTEMAS COLECTIVISTAS E COMPETENCIA	A traxedia dos bens comunais: sobreexplotación de recursos Incentivos y oferta de esforzo nos sistemas colectivistas Dereitos de propiedade e contratos: A competencia como un xogo con resultados cooperativos eficientes.
TEMA 5: INTERDEPENDENCIA ESTRATEXICA E MODELOS DE COMPETENCIA	Competencia en cantidades: Modelos de Cournot. A competencia perfecta como límite da competencia en cantidades entre gran número de empresas Competencia en precios: Modelos de Bertrand Competencia cantidades y precios
TEMA 6: XOGOS EN ETAPAS: LIDERAZGO E VENTAXAS ESTRATEXICAS FRENTE Á ENTRADA	Liderazgo e modelos de Stackelberg Reinterpretación en termos de capacidade: compromisos creíbles e ventaxas estratéxicas das empresas establecidas Barreiras e disuasión de entrada. A estratexia do precio límite
TEMA 7: CARTELES E COLUSION EN OLIGOPOLIOS	Promesas e ameazas: Estratexias cribles de premio e castigo Colusión en modelos de Bertrand: prezos e incentivos a medio prazo. Prezos de Monopolio e equilibrios perfectos de Pareto. Colusión en modelos de Cournot: Cantidades de Monopolio e equilibrios perfectos de Pareto. Mecanismos de información e colusión entre oligopolistas: discusión da estabilidade dos cárteles e das posibilidades da política antimonopolio.
TEMA 8: MODELOS CON INFORMACION ASIMÉTRICA: RISCO MORAL E ACCIONS NON OBSERVABLES	Tipoloxía dos modelos con información asimétrica. Modelos de axencia: problemas e implicacións institucionais. Risco moral e seguros.
TEMA 9: SELECCION ADVERSA, SINALIZACION E DETECCION: INTRODUCCION AO DESEÑO DE MECANISMOS	Modelos de selección adversa. Sinalización e Detección. Deseño de Mecanismos Algunhas Aplicacións.
TEMA 10: MONOPOLIO E EFICIENCIA ECONOMICA: A DISCRIMINACIÓN DE PREZOS E A REGULACION	A discriminación de terceiro grao. A regra inversa da elasticidade. A discriminación de segundo grao A discriminación de primer grao. O excedente do consumidor e a solución competitiva. Regulación do monopolio: A regulación flexible na UE.

TEMA 11: INTEGRACION DE MERCADOS E POLITICA DA COMPETENCIA NA UE

Integración de mercados en la UE: Efectos da supresión de barreiras e incremento da presión competitiva. Rendos e optimización de custos: Ineficiencia X.

Réximen de competencia e normas aplicables ás empresas: Segmentación de mercados

Control de operacións de concentración: fusións e adquisicións

Restriccións verticais: estruturas integradas, contratos de distribución y franquicias.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 B9 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	26	52	78
Discusión dirixida	A5 A8	12	10	22
Presentación oral	B2 B1	10	30	40
Proba mixta	B2 B1 B4 C1	5	0	5
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentacións e debates nas aulas das materias do curso
Discusión dirixida	Discusión nas aulas e nas tutorías, así como na presentación dos traballos e cuestións plantexadas nas aulas.
Presentación oral	Debates nas aulas e presentación dos traballos sobre ás cuestións plantexadas en Moodle.
Proba mixta	Respostas a preguntas breves e comentarios sobre os temas debatidos nas aulas e as cuestións planteadas en Moodle.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Discusións e debates nas aulas e nas tutorías, especialmente dos traballos e comentarios as cuestións plantexadas en Moodle. Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase ao inicio do curso un calendario específico de tutorías compatible coa súa dedicación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Presentación oral	B2 B1	Presentación oral dos traballos e os comentarios encargados previamente.	15
Discusión dirixida	A5 A8	Discusión nas aulas das materias do curso. Valoraranse os coñecementos dos estudantes e a súa capacidade para analizar os distintos modelos teóricos e a súa relevancia para interpretar as institucións da economía de mercado e os comportamentos competitivos	15
Proba mixta	B2 B1 B4 C1	Valoración dos comentarios presentados polos estudantes sobre as cuestións presentadas nas aulas ou na plataforma Moodle.	70

Observacións avaliación

Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Na primeira e segunda oportunidade, os criterios de avaliación rexiránse dacordo á realización dunha proba mixta cun peso do cen por cento sobre a cualificación. Consistirá nunha proba na que se incluírán cuestións teóricas e prácticas nas que os estudantes terán que demostrar ter alcanzado as competencias e os resultados de aprendizaxe da materia.

Os criterios e actividades de avaliación correspondentes á segunda oportunidade serán os mesmos que os establecidos para a primeira.

Fontes de información

Bibliografía básica	- FAIÑA MEDIN, J.A. (2003). A Teoría de Xogos: O nobel de Economía e moito máis.... A Coruña, UDC - TIROLE, J., (1990). Teoría de la Organización Industrial. Ariel, Barcelona, - FERNANDEZ DE CASTRO, J. e DUCH BROWN, N., (2003). Economía Industrial: Un enfoque estratéxico. Madrid, McGraw-Hill - PEPALL, L., RICHARDS, D.J. and NORMAN, G (2002). Industrial Organization: Contemporary Theory and Practice. Ohio, South-Western, Thomson Learning
Bibliografía complementaria	- PHILIPS, L., (1995). Competition Policy: A Game-Theoretic Perspective. Cambridge University Press - Motta. M., (2004). Competition Policy: Theory and Practice. Cambridge University Press

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías